

Deputerede for Viborg (Bregendahl) havde sagt. Den 5te Deputerede for Kjøbenhavn meente nemlig, at den ærede Rigsdagsmand for Viborg havde sagt, at Krav paa Eiendom var ikke det, som var det Vigtigste for Panthaverne, men det var ikke det, som den Deputerede for Viborg sagde; han sagde, at det første oprindelige Krav var et personelt, som skulde søges, forinden det andet, det subsidiaire, blev søgt, som var i Eiendommen. Saaledes troer jeg, at det var, han sagde (Bregendahl: Ja!) og det er aldeles vist, thi man søger ikke Eiendommen ved Forligelses-Commissjonen. Iøvrigt troer jeg ikke, at man er kommen til at opfatte dette Spørgsmaal rigtigt; Spørgsmaalet her er nemlig en Strid mellem Driftsherren og Capitalisten. Paa den ene Side vil man søge at sikkre Capitalisten Noget, om hvilket det er tvivlsomt, om det tilkommer ham, og paa den anden Side vil man søge at sikkre Driftsmanden det, som han trænger til i det Dieblit, hvor hans Drift bliver hoit bebyrdet ved aarlige Udgifter. Det er egentlig Sagen her. Naar man har talt saa meget om, ikke at rykke Crediten, saa kunde man have sagt ved Siden deraf, ikke at bebyrde Driften, ikke at gjøre Driften umulig eller besværlig. Hvorfor er det, vi have grebet til at lette Byrden for de Personer, som under nærværende Forhold komme til at yde større Skatter? Det er, fordi vi have troet, at deres Drift allerede var indrettet saaledes, at den ved den aarlig forøgede Udgift vilde blive bebyrdet; men komme vi dem, i allermindste Maade tilgode i de aarlige Udgifter derved, at vi udlevere til Andre det, hvormed vi have villet bøde derpaa. Det er, som den ærede Ordfører har sagt, der følger en Mangfoldighed af Udgifter dermed, thi vi overseer altid, at det, vi give, er ikke en Godtgjørelse for Privilegierne, ikke Noget, vi give for Eiendommens Salg, men det er en Sum, vi give ud, fordi vi tage meget fra dem; thi det Væsentlige, vi tage fra dem, det er de communale Byrder. Det er den Feil, som har fulgt os i denne hele Afgjørelsesmaade, at vi have ladet det slippe ud af vor Betragtning, at det er Lidsmaalet, vi i det Hele have søgt at discutere, men vi have ikke indladt os paa Eiendomsbegrebet; det var

ogsaa det, som førte den ærede Deputerede for Maribo Amts 4de District (Monrad) paa Afveie, thi han steg op til den Tid, da der var Tale om virkelig Erstatning, hvor man endog saa talte om at erstatte Differencen af Communeafgifterne, og da man betragtede det som en Besiddelse, for hvilken man vilde give fuld Erstatning; men jeg spørger de Herrer, om denne Forsamling kan være bekendt at stille sig paa dette Gebeet? Er den paa et Erstatningsgebeet, er den paa et Gebeet af Rets-spørgsmaal? Nei, ikke paa nogen Maade, thi saa havde vi gjort en sfrigende Uret. Vi ere derimod paa et Overenskomstsgebeet; paa et Gebeet, som gaaer løs paa at frie de Folk, som vi paalægge Byrder, fra de aarlige Besværligheder i en vis Række af Aar. Det giver ikke Capitalen; som staaer bagved, mere Net, det forandrer væsentlig ikke Tingene. Vi gjøre den meest sfrigende Uret, om vi enten med Hensyn til Fideicommisser eller med Hensyn til Panthaverne udlevere disse Midler, som vi paa denne Maade have samlet op i Obligationer, istedetfor at lade disse Midler følge Eierne til aarlig at afhjælpe deres Skatter. Dersom det af det ærede Medlem, som sidder her ved min Side, stillede Forslag, som i Grunden indeholdt det samme Princip, kun at man derved udrede de Beløbet i en anden Form, var gaaet igjennem, saa vil jeg spørge, hvorledes skulde det komme Panthaverne tilgode? Det var aldeles rigtigt som den ærede Rigsdagsmand for Hjørrings Amt (K. Sørensen) udtalte; vi kunde uden videre, uden at begaae nogen Uret, have taget den hele Skat bort, og hvad havde saa Panthaverne faaet? Jeg vilde ønske, at den ærede Deputerede for Kjøbenhavn (Mourier), som ikke holder paa Principet, naar den praktiske Mand raader ham til at vige fra det, var vegen blot et lille Stridt videre end han er; han kunde som praktisk Mand ligesaa godt understøttet Driftsmanden som Capitalisten, ligesaa godt gjort det, som han overstred sit eget Princip med Hensyn til de smaa Capitalister eller de smaa Berettigede. (Mourier: Jeg begjærer Ordet.) Det var mig hjært, at vi her ere come til at stille Ordsproget, at man hænger de Store og lader de Små løbe,